

Vittra i Jakobsberg

Rektorn vid Vittra i Jakobsberg

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av den fristående grundskolan
Vittra i Jakobsberg i Järfälla kommun

Tillsyn av Vittra i Jakobsberg

Skolinspektionen genomför tillsyn i Järfälla kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Vittra i Jakobsberg besöktes av Skolinspektionen den 11 april 2012.

Helhetsbedömning

I Vittra Jakobsberg sammanställs och analyseras elevernas resultat i arbetslagen i alla ämnen och dessa analyser ligger sedan till grund för hur arbetet organiseras och resurser fördelas i skolan. Trots tydligt pedagogiskt ledarskap och systematiskt kvalitetsarbete behöver rektorn se över skolans arbete med både individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram så att de uppfyller författningarnas krav.

Det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete i skolan. Bland annat utförs årligen en utvärdering och kartläggning av tryggheten i skolan som sedan ligger till grund för de åtgärder och aktiviteter som skolan vidtar och bedriver under läsåret. Skolan har en plan mot kränkande behandling som upprättas årligen. Det finns gemensamma regler för skolan, som tagits fram under medverkan av både elever och lärare.

Av den nationella statistiken framkommer skillnader i meritvärde och måluppfyllelse mellan flickor och pojkar i Vittra Jakobsberg. I både skolans värdegrundsarbete och i det systematiska kvalitetsarbetet ingår en analys av möjliga orsaker till skillnaderna i flickors och pojkars resultat. Förutom att uppmärksamma eventuella skillnader i bemötande analyserar skolan enligt rektorn bland annat flickors och pojkars resultat per ämne, betygsnivå samt årskurs. Under vårterminen diskuteras och analyseras det som framkommit. Eventuella åtgärder tillämpas enligt rektorn från och med nästa läsår.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra skolans måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Vittra i Jakobsberg i Järfälla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vittra i Jakobsberg att senast den 2 juli 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska ni senast den 2 juli 2012 vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Rektorn ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Den individuella utvecklingsplanen ska även innehålla en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Enligt rektorn utarbetas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för alla elever i Vittra Jakobsberg. Skolinspektionen har tagit del av några av skolans individuella utvecklingsplaner både i pappersform och i skolans internetbaserade uppföljningssystem. Av de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av framgår kursplanernas kunskapskrav, men inte alltid om eleven nått dessa kunskapskrav eller inte. Vidare framgår inte alltid vad eleven behöver utveckla eller vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

I de individuella utvecklingsplanerna som Skolinspektionen tagit del av läggs ett stort ansvar på eleven, till exempel "förbättra min grammatik" eller "skapa bredd i min läsning". Rektorn uppger att skolan tillämpar elevledda utvecklingssamtal, där eleven tillsammans med ansvarspedagogen under en tvåveckorsperiod tillsammans förbereder sig inför utvecklingssamtalet. Formuleringarna i den individuella utvecklingsplanen kan därför enligt rektorn ge det felaktiga intrycket av att ett stort ansvar läggs på den enskilda eleven.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att eleverna och vårdnadshavarna inte informeras fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Törnsko-gen utbildning AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen.

Anmärkning:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektorn ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn, eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till, istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av några av de åtgärdsprogram som utarbetats i Vittra Jakobsberg och kan konstatera att de inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av åtgärdsprogrammen framgår vilka elevens behov är, vilka åtgärder som ska vidtas på kort och lång sikt samt datum och tid när de ska följas upp. Vid intervjun beskriver rektorn att det finns rutiner på skolan för uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen som omfattar lärare, elevhälsan, eleven och elevens vårdnadshavare. Däremot saknas uppgifter i själva åtgärdsprogrammet om hur åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas.

Av utredningen framgår att skolans åtgärdsprogram i huvudsak uppfyller författningarnas krav. Skolans åtgärdsprogram saknar dock uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Huvudmannen Törnaskogen utbildning AB tilldelas därför en anmärkning.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Vårterminen 2011 nådde 92 procent av eleverna enligt den nationella statistiken kravnivåerna i det nationella ämnesprovet i matematik för årskurs 3. I det nationella ämnesprovet i svenska nådde 99 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivåerna.

Skolans egen sammanställning av elevernas resultat i alla ämnen i årskurs 5 för läsåret 2010/2011 visar att endast 83 procent av eleverna i årskurs 5 nådde målen i svenska och endast 85 procent nådde målen i engelska. Lägst resultat i årskurs 5 uppvisar skolan i svenska som andraspråk, där endast 67 procent av eleverna nådde målen, och i idrott- och hälsa, där endast 62 procent av eleverna nådde målen. Enligt rektorn beror de låga resultaten i idrott och hälsa på att eleverna inte hade möjlighet att nå målen i simning. Detta är nu åtgärdat genom att skolan använder sig av en närliggande simhall. Avseende de låga resultaten i svenska som andraspråk uppger rektorn vid faktagranskning att procentsatsen är missvisande, då det är enstaka elever i en redan liten grupp som inte nått målen. Utöver detta har skolan från och med detta läsår anställt en behörig lärare i svenska som andraspråk. Läsåret 2010/2011 nådde mellan 91 - 94 procent av eleverna i årskurs 5 målen i matematik och naturorienterande ämnen. I ämnena slöjd, musik och modersmål nådde 100 procent av eleverna målen.

År 2011 var det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 i Vittra Jakobsberg 237, vilket är högre än samma värde året innan (227) samt högre än det genomsnittliga meritvärdet i kommunen (217). Av eleverna är mellan 95 och 100 procent behöriga till något av de nationella gymnasieprogrammen, vilket är en högre andel än både kommun- och riksgenomsnittet. Enligt nationell statistik når 95 procent eller fler av eleverna i årskurs 9 kravnivåerna i de nationella ämnesproven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Av den nationella statistiken framkommer betydande skillnader i meritvärde och måluppfyllelse mellan flickor och pojkar i Vittra Jakobsberg. År 2011 var exempelvis flickornas genomsnittliga meritvärde 253, medan pojkarnas var 216. Skillnaden mellan flickornas och pojkarnas genomsnittliga meritvärde har varit av samma omfattning under hela mätperioden 2007 – 2011. Utöver detta har pojkarnas meritvärde samt andelen pojkar som når målen i alla ämnen sjunkit nästan varje år under de senaste fem åren. År 2011 nådde endast 84 procent av pojkarna målen i alla ämnen, medan motsvarande siffra för flickorna är 90 procent. Rektorn framför vid tillsynen att skolan är medveten om skillnaderna i

måluppfyllelse mellan flickor och pojkar. I både skolans värdegrundsarbete och i det systematiska kvalitetsarbetet ingår därför nu en analys av möjliga orsaker till skillnaderna i flickors och pojkars resultat.

Sammantaget ligger skolans måluppfyllelse över riksgenomsnittet. Trots detta pekar Skolinspektionen i detta beslut på några områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat av värdegrundsarbetet

Rektorn uppger vid intervju att verksamheten i Vittra Jakobsbergs utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som i huvudsak präglas av trygghet och studiero. Enligt rektorn bedriver skollärovervakningen, lärarna och elevhälsan ett löpande arbete mot kränkande behandling. I detta ingår enligt rektorn bland annat morgonsamlingar där etiska frågeställningar tas upp, arbetet med det skolövergripande temat "Må bra", en tydlig vuxennärvaro bland elever även utanför klassrummet samt ett inledande s.k. "träningläger" med samarbetsstärkande övningar i början av varje läsår. Enligt rektorn och Skolinspektionens egna observationer framkommer vidare att skolan har ett tydligt arbete med att i det pedagogiska arbetet synliggöra och låta eleverna utgå ifrån sina många språk och ursprungsländer.

I Vittra Jakobsbergs egna trygghetsenkäter framkommer enligt rektorn att majoriteten av eleverna på Vittra Jakobsberg trivs bra eller jättebra. I Skolinspektionens enkäter till elever i årskurs 5 och 9 uppger 90 procent eller mer att de känner sig trygga i skolan. Skolans likabehandlingsplan kopplar en rad åtgärder till det underlag som framkommer i skolans trygghetsenkät. Enligt både rektorn och Skolinspektionens enkäter till lärare och elever i Vittra Jakobsberg har skolans ordningsregler tagits fram under medverkan av skolans elever.

I Skolinspektionens enkäter framkommer dock att det kan förekomma oroligheter samt kränkningar mellan elever på skolan. Rektorn uppger vid intervjun att skollärovervakningen är medveten om detta, och att oroligheter samt kränkningar berör enstaka klasser i årskurserna 5 – 7. De berörda klasserna har därför bland annat fått stöd av en resurs centralt från Vittra, ett s.k. pedagogiskt ledningsstöd. Enligt rektorn är ledningsstödet en f.d. rektor som på halvtid ger stöd till lärarna på skolan genom bland annat auskultering samt närvaro i de berörda klasserna både under lektionstid och under rasterna.

Beskrivning av Vittra i Jakobsberg

Skolverket godkände i beslut den 20 december 1999 (dnr 99:1017) Levins skola som en fristående grundskola för årskurs 1 – 9 i Järfälla kommun. Huvudman var Vittra Förskolor och skolor AB. Arbetsnamnet Levins skola ändrades därefter till Sjöbergsska skolan.

Genom beslut den 4 februari 2000 (Dnr 99:2894) fick Sjöbergsska skolan tillstånd av Skolverket att även bedriva förskoleklass i anslutning till skolan. Skolverket godkände därefter i beslut den 23 februari 2000 (dnr 99:2894) byte av huvudman från Vittra Förskolor och skolor AB (556375-8399) till Järfälla Förskola och skola AB (556575-5526). Den 17 november 2004 (dnr 48-2004:2916) godkände Skolverket byte av huvudman till Törnaskogen utbildning AB (556458-6716). Törnaskogen utbildning AB är ett helägt dotterbolag till Vittra AB (556375-8399), som i sin tur ingår i koncernen AcadeMedia (556057-2850). År 2008 bytte skolan namn från Sjöbergsska skolan till Vittra Jakobsberg.

Skolans inriktning är allmän. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lgr 11 och de nationella kursplanerna. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan i det offentliga skolväsendet.

Skolan ligger i kommunens centralort, Jakobsberg. Skolan bedriver verksamhet i förskoleklass och årskurs 1 – 9. Vid tiden för tillsynsbesöket finns drygt 360 elever i skolan. Merparten av skolans elever är bosatta i Järfälla kommun. Skolledningen består av rektorn, grundskolans tre arbetslagsledare samt arbetslagsledaren för förskolan. Rektorn för Vittra Jakobsberg tillträdde sin rektorstjänst i september 2011, det vill säga detta läsår. Under läsåret 2011/2012 genomför rektorn förändringar i bland annat skolans systematiska kvalitetsarbete, rutiner och dokumentation.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Josefine Dahlqvist.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ylva Johnsson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan

information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).